

info@lb.lt, kopijos prieziura@lb.lt, centrolink@lb.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL 2024 M. SAUSIO 23 D. LIETUVOS BANKO VALDYBOS NUTARIMO NR. 03-10 1.3 PAPUNKČIO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), susipažinusi su 2024 m. sausio 23 d. Lietuvos banko valdybos nutarimu Nr. 03-10 „Dėl Lietuvos banko valdybos 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 03-204 „Dėl Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink adresuojamojo BIC turėtojo sutarties sudarymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas), teikia savo klausimą. Pažymime, kad Asociacija vienija elektroninių pinigų įstaigas (toliau – EPI) ir mokėjimo įstaigas (toliau – MĮ).

Nutarimo 1.3 papunktyje numatyta, kad norėdamas tapti Lietuvos banko, kaip tiesioginio mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvio, adresuojamojo BIC turėtoju, mokėjimo paslaugų teikėjas privalo turėti nuosavų lėšų sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų įstaigoje (įskaitant užsienio valstybės finansų įstaigos filialą, įsteigtą Lietuvos Respublikoje) ar kitos valstybės narės finansų įstaigoje, adresuojamojo BIC turėtojo veiklos operacijoms vykdyti. 2024 m. vasario 7 d. vykusiam susitikime tarp rinkos dalyvių, kuriuos vienija Asociacija, ir CENTROLink atstovų buvo aptarti Nutarimu įvedami pokyčiai. CENTROLink atstovai atkreipė dėmesį, jog EPI / MĮ gali nuosavų lėšų sąskaitas atidaryti kitiems rinkos dalyviams, ir taip būtų užtikrinamas numatomų reikalavimų įgyvendinimas.

Vis dėlto, Asociacijos nariai iškėlė klausimą, ar EPI / MĮ nuosavų lėšų sąskaitą gali atidaryti pas save, t. y. būti savo pačios klientė. Susitikimo metu CENTROLink atstovai patvirtino, jog operacijų priežiūros atžvilgiu Nutarimo tikslai būtų pasiekti nepriklausomai nuo to, ar finansų rinkos dalyviai savo mokėjimus vykdytų per sąskaitas, atidarytas pas save, ar per sąskaitas pas kitus finansų rinkos dalyvius, tačiau papildomai rekomendavo kreiptis į Lietuvos banko Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamentą dėl nuomonės apie galimybę elektroninių pinigų įstaigai būti savo pačios kliente pateikimo.

Finansų rinkos dalyvių vertinimu, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymu nėra uždrausta EPI / MĮ pačioms sau teikti mokėjimo paslaugas. Tokią savo poziciją rinkos dalyviai grindžia šiais argumentais:

1. 2003 m. birželio 5 d. Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo Nr. IX-1596 2 straipsnio 31 dalimi numatyta, jog mokėjimo paslaugų vartotoju gali būti „fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija arba jos padalinys, kurie naudojami mokėjimo paslaugomis kaip mokėtojai ir (arba) gavėjai“. Apibrėžime nėra nurodyta, jog mokėjimo paslaugų vartotoju būtina turi būti „kitas“ fizinis ar juridinis asmuo negu tas, kuris teikia mokėjimo paslaugas.
2. 2009 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 4 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad teikdama vieną ar daugiau mokėjimo paslaugų, mokėjimo įstaiga gali turėti mokėjimo paslaugoms teikti skirtas mokėjimo sąskaitas. Ši nuostata leidžia daryti išvadą, jog galiojančiam teisiniam reguliavimui neuždraudus mokėjimo paslaugų teikėjui pačiam sau teikti mokėjimo paslaugas, finansų rinkos dalyviai turi teisę ir galimybę sau atidaryti mokėjimo sąskaitas savo operaciniams poreikiams tenkinti.

Vis dėlto, finansų rinkos dalyviams kyla klausimas, ar tapus savo paties klientu nebus pažeisti nuosavų ir klientų lėšų atskyrimo reikalavimai, numatyti 2011 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 25 straipsnyje ir 2009 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnyje. EPI / MĮ, būdama savo pačios klientė, savo mokėjimus (darbo užmokestis, mokesčiai, patalpų nuoma ir pan.) vykdytų per klientų lėšoms skirtą sąskaitą, t.y. per CENTROLink sistemoje atidarytą finansinio užstato sąskaitą, kuri turi klientų lėšų (angl. *safeguarding*) statusą (sistemoje turinti „ATSISKAITYMU“ pavadinimą). Atkreipiame dėmesį, kad nors ta pati sąskaita būtų naudojama mokėjimams, nuosavos lėšos nebūtų nuolat laikomos klientų lėšų apsaugai skirtoje sąskaitoje, nes nakties metu jos būtų išvedamos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, maloniai prašome Lietuvos banko Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamentą:

1. Pateikti nuomonę, ar EPI / MĮ gali atsidaryti sąskaitą sau (t. y. būti savo pačios klientė)? Jeigu ne, dėl kokių priežasčių?
2. Pateikti nuomonę, ar EPI / MĮ, atsidariusi sau sąskaitą, gali naudoti CENTROLink sistemoje atidarytą finansinio užstato sąskaitą (FUS1) savo operaciniams tikslams? Jeigu ne, dėl kokių priežasčių?
3. Pateikti nuomonę dėl lėšų, atitinkančių gautų iš elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų, skaičiavimo darbo dienos pabaigoje metodikos tais atvejais, kai EPI / MĮ būtų savo pačios klientė.

Administracijos direktorė
Greta Ranonytė